

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

1 Quibus modis causa intestati ex causa testamenti oriri potest.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

DE PRÆLVDIIS, AD CAUSAM INTESTATI. LIBER. XLIII.

Quibus modis causa intestati ex causa testamenti oriri potest, & de reuocatione valida testamenti. Cap. 1.

- 1 Testamenti causa preferitur cause intestati.
- 2 Intestatus quis dicatur, & intestati due species.
- 3 Testari causa quomodo pereat.
- 4 Testamentum quomodo inutile reuincat.
- 5 Adoptiuus filii non succedunt in Gallia, & quomodo olim succedebant.
- 6 Testamentum quomodo expresse vel tacite dicitur reuocatum a testatore, per lapsum 10. an. vel voluntate simpliciter, vel posteriore testamento. & 7.
- 8 Cum duobus Testamentis paganus decedere non potest, miles contra.
- 9 Testamentis duobus vel pluribus commorientibus, quod posterius in dubio presumatur.
- 10 Testamentum inter liberos quomodo posteriore non reuocetur.
- 11 Clausula derogatoria testamentis apposita quid operetur, & quomodo eidem derogetur, & nu. 1. 2. & 13.

Intestata cura debet esse eorum, qui volunt succedere ab intestato, dispicere, num testamentum aboleri possit defuncti, vt causa testati pereat. Nam quandiu ea locum habet, non est locus, vt monuimus alibi, successioni ab intestato, *le. quando, de acq. her. l. vni. si tab. testa. nulla ex sta. P. l. an sequam, com. de succ. C. cum simili.* ¶ Intestatus namque is dicitur, qui decessit nullo condito testamento, vel aliquo quem condito, sed quod non fortiri possit effectum. Hoc explicat Iustinus. *§. de hered. que ab int. deser. ex vlpiano, in l. de suis & legi. hered. P. Intestatus, inquit, decessit, qui aut omnino testamentum non fecit, aut non iure fecit, aut id quod fecerat, ruptum irritumve factum est: aut si ex eo nemo heres exstiterit.* Duæ tamen sunt species intestati notandæ: vna, quæ specialis alia, quæ vniuersalis. Specialis, quando aliqua de re singulari non meminit testator in testamento, ratione cuius omissionis si suppleri non possit, decedere dicitur intestatus: veluti, si nihil statuit de tutoribus filiorum, in illis erit intestatus, *§. quod autem, de legit. agnat. tut.* Vniuersalis vero, quando omnino quis non fecit testamentum, vel fecit, sed eius non habetur ratio. Prior causa intestati non deuoluit successione hereditatis ad venientes ab intestato, altera contra. ¶ Subruitur porro causa testati, vel ratione rerum, ex causa ipsius testamenti: vel ratione personarum, a quibus fiunt testamenta: vel ex negotiis seu actionibus testamenti, non factis secundum legum formulam, vel ex personis cuius sit institutio. Eruntque tunc disposita sine effectu, cessante fine & rationibus testamentariis. Ex parte itaque testamenti intestatus quis dicitur, 1. si testamenti tabulæ non existant, nec constet de nuncupatio, *l. vni. si tab. testa. nul. ex sta. P. d. l. i. de suis & legit. P. §. 1. de hered. que ab int. deser.* Iure tamen pontificio, qui alii commisit suarum rerum dispositionem, non dicitur intestatus: & si testamentum non relinquat aliud, vt ait gl. in ca. cum tibi, *§. ordinatio rerum, de testam.* 2. Si testamentum sit delectum, vel interdictum, vel inductum ex voluntate testatoris volentis mutare voluntatem, *l. 1. & l. proxime, de eis, que in testa. delent. lib. 28. P. titu. 4. l. vni. si: ab testa. ex sta. l. 37. P. tit. 2. 3.* Si solemnia desint testamento in scriptis facti testium & aliorum, quæ ponuntur in l. hac cõsultissima, de testa. l. si de fideicom. C. si non sint testes rogati, *leg. heredes palam, de testa. P. si non fuerit recitatum non solemne testamentum. l. si de fideicommissa, l. 1. §. quoties, de leg. 3. si imperfectum sit nisi inter liberos fiat, quorum fauore valet quomodocunque factum, l. hac cõsultissima, §. ex imperfecto, de testam. C. cum auct. ibi positus.* Sicuti & alibi suo loco demonstrauimus, id ipsum que in testamento ad pias causas compositio, & in testamento habente clausulam codicillarem, locum habere.

¶ Ex parte testatorum, a quibus fiunt testamenta, recidit causa testati in causam intestati, variis modis: vt si testamentum ab eo factum est, qui potestatem non habebat condendi: quo casu improptie tamè dicitur quis intestatus, vt si furiosus, pupillus,

& similes testentur, in *l. de suis & leg. her. e. P. qui testari non possunt, docet titu. quib. non est per fac. testa. & nos in testa. docuimus.* Item si testamentum quidem potuit facere testator tempore quo condidit, sed postea incapax factus sit: puta quia capite minutus. Nam testamentum rumpitur etiam minima capitis diminutione, *§. alio autem modo, quibus mod. test. in fir. vt si se arrogandum dederit, l. conficiuntur, §. 8. §. qui post factum, de iure codici. iunge. §. minima, de ca. diminu.* Multo magis, si maximam patiar capitis diminutionem: nam per illam etiam testamentum irritatur, *l. eius qui, §. 1. de testa. que autem illa sit in §. maxima, de ca. diminu. docetur.* Ex æquitate tamen prætoris, si testator tempore mortis in ueniat in statu legitimo condendi testamentum, irritum per capitis diminutionem, testamentum conualescit, si eius voluntatem retineat, *§. non tamè per omnia, quibus mod. test. in fir. le. qui ex liberis, §. testamento, de bonor. posse. sec. tab. P. §. 7.* Secundum autem facta per testatorem, testamenta subvertuntur pluribus modis, vt, si quis post factum testamentum adoptauerit sibi filium, vel arrogauerit: testamentum enim ab eo antea factum rumpitur, veluti agnatione sui heredis, *§. 1. quibus mod. test. in fir. l. 1. in fin. l. 3. & l. certu. de iust. iur. §. 6. P.* In Gallia tamen metuendum non est, hanc adoptionem rumpere testamentum, quia nec vlla adoptandi consuetudo recepta est: & si quidam tanquam filii ntriantur, alumni nomine & priuilegio tantum digni sunt, nec succedunt patribus nutritiis, nec eos tenentur instituire qui promittit tanquam filios habere, *l. quidam cum filium, l. 33. de ver. b. ob. P.* Et ita etiam Mafuerius tradit, in *§. item si defunctus, de proba. filios adoptiuos in Gallia non succedere, quem sequuntur Guill. Bene. in ea Raynutius, in ver. & uxorem nomine, nu. 70. de testa. Tiraquellus, in tract. de reira, §. 1. gl. 8. & Rebutus, tract. de sentent. prouisional. art. 1. gl. 2. nu. 27.* Et quæuis in Gallia præcis temporibus, & in Longobardia legamus adoptionem factam, & successores electos adoptiuos a principibus, vt suo loco in adoptiuis filiis ostendimus: at tamen hoc detruendo sustulit, & successio illis delata aliquando, non iure adoptionis, sed ex voluntate testamentaria decedentium, probabilis est dicere. Scribit tamen Tiraq. per legitimam filii naturalis, que in Gallia vel subsequente matrimonio, vel diplomate principis fit, rumpi testamentum antea factum, *Tiraq. in le. si vnquam, ad ver. se seceperit liberos, nu. 8. de reuoc. don. C.*

¶ Facto quoque testatoris corrumpit testamentum, si expresse reuocet, vel tacite, *l. 1. §. si heres, si ab testa. nulla ex sta. P. l. sancimus, 27. de test. C. arg. l. nihil tam naturale, de regu. iur.*

¶ Expresse, quia testibus presentibus dixerit annullare se & reuocare, & nolle testamentum valere quod condidit: & postea decennium in ea voluntate lapsum sit, quo superuixerit testator, *l. sancimus, 27. de testa. C. arg. l. nihil tam naturale, de regul. iur.* Sic enim admittit communis opinio reuocationem testamenti simplicem valere in l. sancimus, & ibi Alex. & gl. fin. C. de testam. Et alioquin non valere simplicem reuocationem testamenti solemniter facti, nisi aliud testamentum solemnem factum sit, cum institutione heredis, & alia interuenierit, quæ accedunt testamentis, *§. ex eo, quibus mod. test. in fi. Bart. in l. si iure, n. 3. de leg. 3. Ale. cõf. 159. nu. 8. l. 7. Socin. iunior. cõf. 4. 2. nu. 1. l. 3. vide Guill. Ben. ad dist. ca. Raynutius, ad ver. testamentum, 2. nu. 8. Pagnant & interpretes in computatione illius decennii. Nam glossa, in d. l. sancimus, in ver. fuerit. Ioan. Faber, ad d. l. sancimus, & Az. in Sum. de test. scribunt, antequam testamentum prius soleme perfectum reuocetur per reuocationem simplicem dictam, & fiat nullum minus solemnem voluntate, exigi, vt decem anni lapsi sint a priore vsque ad reuocationem. Hostiensis tamen, in summa tit. De testam. apud Greg. §. qualiter infirmetur, vers. item per postitius, scripsit sufficere testatorem, vixisse per 10. annos post primum testamentum: nec interesse quo tempore medio reuocauerit, atque secundum hanc sententiam iudicatur in Senatu Gratianopolitano 10. Martii, 1459. Pap. libr. 20. aref. titu. 1. are. 3. Et hæc questio ad simplicem reuocationem testamenti verbo tenus factam pertinet, non si facta aliquo reuocatum doceatur a testatore in scriptis factum: veluti, si factum canceller, incidat, deleat: nam statim tunc annullatum censetur sine alia declaratione, vel sine sequente testamento, *leg. 1. §. si heres, si ab testa. nulla ex sta. P. l. nostram, C. de test. Cr. auetta, cõf. 2. 2. 8. num. 1. l. coheredum, 4. de vulg. P. l. 1. §. pen. de bonor. posse. sec. tab. Et si agamus de nuncupatio, eadem solemnitate qua conditum**

conditum est, existimo reuocatum cenferi. *argu. l. nihil tam naturale de reg. iur.* Item si testator dixerit, & pala testatus sit, eos quos testamento instituerit, de se male meritos: nam & tunc illi nihil ex testamento poterunt capere, *le. hereditas, C. de his quib. ut indign. & ibi lo. Faber.* Quid enim quæritur aliud in fundamento testamentorum, quam voluntatem defuncti, quam si apertam habeamus, cur contra eam testamentum, quod improbatum est, recipiendum putamus? *§. posteriore, quib. mod. testa. in fr. lo. 1. de in iusto rupto, P. Ceterum iuris explorati est, regulariter vltimum testamentum valere & tollere prius. Nec interest an aliquis existiterit heres ex eo, vel non hoc enim solum spectatur, an aliquo casu existere poterit, d. §. posteriore, l. cum in secundo, 16. de in iusto rupto. P. §. cum autem, de hered. que ab int. def. Et si secundum perfectum deficiat, nec ex primo, iam rupto posteriore, nec ex secundo heres erit: & ita institutus patetiam. de cedit. l. super. c. 1. plura de hoc Guil. Bene. ad c. Raynucius, ad ver. testamentum, 2. in prin. de testam.*

8 ¶ Neque cum duobus validis testamentis paganus decedere potest, ut alibi exposuimus in codicillis, l. 1. C. de milit. testam. cum similibus, l. quærebatur, eod. P. excepto milite, qui vnum in paganicis, aliud in castrensibus relinquere potest, l. 1. §. non autem, de bonor. posse. sec. tab. Ideo duobus existantibus, supremum accipiemus, id est, illud post quod nullum factum est, l. qui accusare, de eden. C.

9 ¶ *l. si. C. de rei vind.* ¶ Quod si non constat quod fuerit posterius, nullum testamentum eorum valebit, vt abunde videbis disputatum per gl. in l. 1. §. non autem, ad verbum veteres, de bono. posse. sec. tab. lib. 3. P. titu. 1. Boer. decif. 311. Ex ordine tamen scripturæ, vel ex aliis circumstantiis, postuimus interdum colligere prioritatem temporis, & ex hora, & aliis quæ disputat Guillel. Bened. in ca. Raynucius, ad ver. testamentum, 2. num. 27. 28. 30. 32. Et idem eodem num. 3. scribit, in concursu duorum vel plurium testamentorum, de quorum prioritate non est certitudo, posterius præsumi, 1. Illud, ex quo nactus est illius heres hereditatis possessionem: nam alter qui negat, probare debet esse prius, & pro posteriore interim iudicandum, *arg. l. si duobus, §. si prius, de bonor. posse. sec. tab. l. hoc consulti sumus, §. si quis, de testam. vide l. 1. C. de iis qui sibi adscrib. 2.* Præsumi testamentum posterius, in quo heredes essent ex illis qui vocantur ab intestato, aliis aliorum testamentorum existitibus extraneis. 3. Posterius & validius censendum, in quo pia causa instituta est: quia vt in contractibus, *leg. 1. de iure f. lib. 10.* ita in vltimis voluntatibus fauendum ei est, *Ludo. Rom. in auth. similiter, in 12. specio pia causæ, ad leg. Falcid. C. Bald. ad l. 1. de hered. vel acti. vend. C. Iason. in leg. fin. de edict. diui. Adr. toll. Addit & 4. illud posterius, in quo relinquuntur doctores profalatio. ¶ Ceterum, posterius testamentum rumpere primum intelligendum est, etiam si in posteriori non fiat expressa reuocatio præcedentis. At excipit primum testamentum, prius factum inter liberos etiã minus solemne, quod non reuocatur vel solemniter posterius, siue expressa reuocatione: nempe, si in secundo sint instituti extranei, *auth. hoc inter liberos, C. de testam.* Coniugium namque verius esset, instituti liberis, & posterius sine expressa prior derogatione valeret, *gl. in §. 1. de testam. imper. in auth. Ludo. Rom. com. 179. incip. amplissime dicit, §. col. 3. 88. incip. in c. premissis, Guil. Bene. ad ca. Raynucius, in ver. testamentum 2. num. 9.* Et totum intelligi non reuocari testamentum inter liberos per posterius, si primum fiat in scriptis: nam si sit nuncupatum, coram duobus testibus factum, tollitur per posterius, etiam in eo instituto herede extraneo, coram testibus factum, *Angel. in auth. hoc inter liberos, C. de testam. Alex. cons. 1. 4. 6. quamuis in lectura contrariam teneat, in d. auth. hoc inter liberos, sequitur hanc sen. Guill. Bene. ubi sup. Sed & tradunt reuocari tacite posteriore testamento, vbi instituta est pia causa, testamentum prius factum inter liberos. Item & sine derogatione expressa quoque reuocari posse codicillos, in quibus æqualiter vocati sunt filii, per testamentum subsequens, etiam instituto extraneo: quæ probat Guillel. Bened. Idem Bene. in proxim. cit. ver. testamentum, 2. num. 11. 12. & 13. Additque singulariter, *Idem eo. num. 14.* nisi hæc quatuor concurrant, non posse dici reuocatum sine expressa derogatione testamentum factum prius inter liberos, etiam si testator prius illud cellauerit, *Suffragantur Angel. & Alex. in lo. nostram, C. de testam.***

11 ¶ Quia in eo testamento arbitratur interpretes contineri clausulam derogatiam ad testamenta sequentia, in quibus secundo loco est necessaria alia derogatoria clausula derogatoria: id est, si testamentum dicat testator, *velle esse suum vltimum, nec aliud velle fieri, & si fecerit, presenti testamento ei derogare,* hoc est nolle sequens valere. Illa clausula facit, vt testamentum posterius tacite

non reuocet prius, nec aliter valeat, quam si in posteriore addita fuerit clausula, *non obstanti priore testamento, & clausula derogatoria, quam in quantum necessarium est reuoco, & ei derogo.* Ita est derogatoria derogatoria, quæ facit valere posterius testamentum, *tracta. hoc in leg. si quis in princ. de legat. 3. & ibi interp. Bar. & alii.* Si modo per singula reuocatio primi fiat. Non enim sufficit generaliter dixisse, *non obstante meo primo testamento, l. 1. §. si. & ibi Bald. de lat. lib. toll. C. gloss. in c. cum quidam 18. dist. gl. in c. 1. de constit. in 6. facit. l. si ita scriptum, de legat. 3. late Guillel. Bened. ubi sup. numer. 15. 16. 17.* ¶ Obserua hic conuenire inter interpretes iuramentum appositum in testamento de seruanda voluntate, vim habere derogatoria clausula: ideo si in primo ponatur, vel in secundo seu posteriore, perinde testamentum habendum est, ac si derogatoria clausula apposta esset, & eodẽ modo ei derogatur. Quod pluribus profertur & probat Iulius Clarus, in 3. li. §. testamentum 9. 94. & Guillelmus Bened. ubi sup. nu. 18. 19. 20. Vide & de clausula hac Guid. Pap. qu. 127. Paul. Castren. 281. in antiq. de ver. derogatoriis, vide d. Papa. cons. 64. inci. vltis duobus testamentis, & cons. 65. incip. vltis vltimatus, nu. 5. ver. item dicta dubia, quæ non recensebo, sed ad illum te recitiam, vt videas plura de clausula derogatoria testamentorum. ¶ Nota tamen pro foris obseruatione quod Salycetus tradit in l. fancimus, in 6. quæst. de testam. C. vt si ex iusta causa possit obliuisci testator prioris derogationis, quod potest generaliter reuocare eam in secundo testamento, per d. l. si quis in principio, in ver. sciens, de lega. 3. Aliter vero si testator est doctus, nec occasionem habeat ex tempore vel ægritudine obliuionis, necessariam esse derogationem specialem, per l. diui, §. licet, de iure codicil. P. & ita iudicatum, a refo senatus Gratiano po. 2. Aug. 1457. idem Pap. decif. 127. nu. 3.

De Præteritione Filiorum. Cap. 2.

Lib. 28. P. tit. 2.

- 1 Filii instituendi, vel exheredes faciendi, alioquin irritum testamentum illis præteritis.
- 2 Præteritio quid, & quotuplex, & 3.
- 4 Præteritio filiorum dicitur si non instituantur, etiam si legatur illis.
- 5 Præteritio quæ sit, quæ rumpat testamentum. Exceptiones, nu. 12.
- 6 Præteritio de quibus personis fieri dicatur.
- 7 Præteritio iure civili & pratorio examinanda.
- 8 Legitima liberis an iure institutionis relinquenda, & an alio titulo relinqui possit.
- 9 Legitima supplementum impedit quærelam inofficiosi.
- 10 Institutio filii debet esse expressa.
- 11 Præteritio num rumpat testamentum, non conueniente præterito.
- 13 Codicillaris clausula facit valere dispositum in testamento, vbi filius est præteritus. Præteritio filii in matris testamento non vitiat eius testamentum causa in scripta eo.
- 14 Præteriti qui conueniri possunt, & seq.
- 15 Postumus quis rumpat agnatione testamentum.
- 16 Nepotes non sunt præterendi, sed instituendi vel exheredandi.
- 17 Adoptiui filii instituendi vel exheredandi erant.
- 18 Naturales tantum filii de præteritione paterna non possunt conueniri.
- 19 Filia dotata a renuntians non facit partem, nec admittitur ad partem intestati patris.
- 20 Parentes in testamento filii præteriti rumpunt testamentum. Et ibi de præteriti. Patroni.
- 21 Præteritio filiorum quando nullum testamentum reddit.
- 22 Testamentum nullum quando intra 30. annos a præterito dici possit.
- 23 Præteritione filii quare irritetur testamentum, rationes.
- 24 Successio aliquibus prouinciis tantum fuit ab intestato, si filii essent.
- 25 Institutio honoris est titulus.
- 26 Institutionis tituli in filiis vitiatas.

PLato libro 11. de legibus fanciuit, vt qui testamentum conscribit, primo heredem de filiis, quem putauerit dignum, instituat. Iure civili id ipsum comprobatur, & incidit in causam intestati ex facto testatoris testamentum, si in eo præteratur filius: nullius quippe momenti testamentum est, vt ait Papinianus, l. 1. de in iusto rupto. P. cum filius, qui fuit in patris potestate, præteritus est. Et Caius Iurisc. l. inter cetera, 30. de liber. præ. vel exher. P. inter cetera, inquit, quæ ad ordinanda testamenti necessaria des-